

UVEREJNENÉ: 30.5.2013

KORZÁR, košický denník

Prieskum: Rómovia veľa fajčia a sú obézni

Pre zdravie sa neobmedzujú

Rómovia trpia civilizačnými ochoreniami častejšie, ukázal prieskum. Pre väčšinu to ako dôvod na obmedzovanie nestačí, myslí si antropológ, ktorý s nimi žil jeden rok.

KOŠICE. Obezita, nadmerné fajčenie, s nimi spojené riziko vzniku srdcovo-cievnych ochorení a hepatitída typu B sú najčastejšie neduhy Rómov z Košického kraja.

Vyplynulo to z prieskumu HepaMeta Univerzity P. J. Šafárika spred dvoch rokov. Testovanie u všeobecných praktických lekárov podstúpilo vyše 450 Rómov a približne 400 nerómov vo veku od 18 do 55 rokov.

Fajčia dvaja z troch

Porovnanie s väčšinou obyvateľstva v regióne ukázalo, že každý tretí obyvateľ rómskej osady má nadváhu. Obéznych mužov a žien z majoritnej populácie je 11 až 16 percent.

Cigaretu si pravidelne zapália dvaja z troch obyvateľov rómskej osady. **„Šanca, že respondent je fajčiarom bola 3 až 4,5-krát vyššia v populácii žijúcej v rómskej osade v porovnaní s majoritnou populáciou,“** konštatuje sa vo výsledkoch prieskumu.

Päťkrát vyššia šanca žltacky Rómovia v Košickom kraji sa tiež vyznačujú nízkou hladinou HDL cholesterolu v krvi, teda dobrého cholesterolu. Znamená to, že v ich tepnách sa tuk ukladá rýchlejšie.

Nízke hodnoty dobrého cholesterolu boli namerané v troch štvrtinách mužov a dvoch tretinách žien z rómskych osád. U nerómov má nízku hladinu HDL cholesterolu 40 percent mužov a 20 percent žien.

Keďže Rómovia viac fajčia, majú nadváhu a v tepnách sa im častejšie ukladá tuk, riziko srdcovo-cievnych ochorení je u nich vyššie. V rómskych osadách je tiež päťkrát vyššia šanca na výskyt hepatitídy typu B.

Ľudom zúčastneným v projekte boli odobrané vzorky krvi, moču, odmeraný krvný tlak, výška, váha, mali popísať ich životný štýl a zdravotné ťažkosti.

Počúvajú do určitej miery

Postoj Rómov k zdraviu, ochotu podrobiť sa lekárske inštrukciám, hygienické návyky a ďalšie oblasti ich života skúmal trinásť mesiacov vo vytypovanej rómskej osade slovenský antropológ Andrej Belák, doktorand Karlovej univerzity.

Aby dokázal čo najvernejšie zachytiť správanie sa Rómov a otvorene sa s nimi rozprávať, začlenil sa do jednej z rodín v stredoslovenskom okrese Krupina, žil s nimi, naučil sa ich jazyk.

Podľa Beláka Rómovia lekárom dôverujú. Pri bežných chorobách, ako je napríklad angína, dodržiavajú ich odporúčania. **„Ak však majú vážnejšie ochorenie, napríklad chronické, terapeutické postupy typicky nedodržiavajú. Odôvodňovali to tým, že by šlo o konanie v rozpore s predstavami o dobrom rómskom živote. Odmietali napríklad hospitalizáciu alebo dlhodobú liečbu, pretože na rozdiel od gádžov im nestálo za to pre chronické problémy tak obmedzovať svoj každodenný život.“** Prieskum na východe Pre mnohých možno prekvapivé informácie výskumník priniesol i o oblasti sexuality. Miestni Rómovia začínali so sexuálnym životom približne v rovnakom období ako „gádžovia“. Rozdiel bol skôr v tom, že si zároveň – teda v podstatne mladšom veku – zakladali rodiny. Doktorand sa najbližšie chystá zmapovať na východe Slovenska postoje lekárov k Rómom a ich odborné problémy z praxe.